

VELOSIPĒDA LIETOŠANAS INSTRUKCIJA

SATURS

1. PIRCĒJA UZRUNA	3
2. PAREIZA LIETOŠANA	3
3. DROŠĪBAS PRASĪBAS	3
4. MAKSIMĀLĀ VELOSIPĒDA SLODZE	4
5. VELOSIPĒDA KONSTRUKCIJA	5
6. RĀMIS UN DAKŠA	5
7. ATSPERES ELEMENTI	6
8. STŪRE UN SĒKEKLIS	7
9. PEDĀĻI	7
10. ĶĒDE	8
11. APLOCES, SPIEĶI UN RUMBAS	9
12. RIEPAS	10
13. MONOBLOKA ASS UN KLAŅI	10
14. BREMZES	11
15. APGAISMES APRĪKOJUMS	13
16. VELOSIPĒDA ĀTRUMI	13
17. VELOSIPĒDA APKOPE UN UZGLABĀŠANA	14
18. SKRŪVJU PIEVILKŠANAS PRASĪBAS	15
19. VELOSIPĒDA TEHNISKĀ APKOPE	15
20. INSTRUMENTI UN DETAĻAS CEĻĀ	16
21. KRAVAS TRANSPORTĒŠANA	16
22. BĒRNU SĒDEKLĪTIS	16
23. PIEDERUMI UN REZERVES DAĻAS	16
24. GARANTIJAS NOSACĪJUMI UN SAISTĪBAS	17
25. VELOSIPĒDA DATI	17

1. PIRCĒJA UZRUNA

GODĀJAMĀIS PIRCĒJI

Mēs priecājamies, ka Jūs izvēlējāties mūsu velosipēdu! Patiesi ceram, ka šis kvalitatīvais produkts sniegs Jums ne tikai daudzus priecīgus mirkļus, bet tas kļūs arī par lielisku brīvā laika pavadīšanas vai sportošanas līdzekli.

Mēs ļoti iesakām izlasīt šo lietošanas instrukciju, pirms sākat braukāt ar iegādāto velosipēdu. Šajā instrukcijā sniegta noderīga informācija, kura ļaus Jums optimāli izmantot iegādātā velosipēda funkciju priekšrocības. Šeit atradīsiet svarīgus brīdinājumus, kuri saistīti ar Jūsu drošību, kā arī tehniskās apkopes un uzturēšanas padomus, kuri palīdzēs nodrošināt lielisku velosipēda darba stāvokli.

Pienācīgi uzturot un ekspluatējot, velosipēds kalpos Jums ilgi un tā lietošana būs droša!

Vēlam Jums nobraukt daudzus kilometrus un ikdienā baudīt iegādāto velosipēds.

2. PAREIZA LIETOŠANA

Ražotājs piedāvā komplektāciju, kas nodrošina velosipēda drošību, bet lietotājam ir pienākums ievērot velosipēda apkopes un ekspluatācijas prasības. Šajā instrukcijā sniegti speciāla aprīkojuma apraksti un ekspluatācijas norādījumi. Šis aprīkojums, atkarībā no iegādātā modeļa, var arī nebūt pieejams.

Pirms sākat ekspluatēt velosipēdu, rūpīgi izlasiet velosipēda lietošanas instrukciju un pārliecinieties:

- vai velosipēda montāža un regulēšana atbilst instrukcijas prasībām;
- vai sēdekļis un stūre noregulēti atbilstoši Jūsu augumam un ir droši nofikseti;
- vai labi darbojas ātrumu pārslēgšanas un bremžu sistēma;
- vai nav bojātas riepas un vai spiediens tajās atbilst uz riepu sāna norādītajam spiedienam;
- vai visas skrūves un ātrās fiksācijas mehānismi ir cieši pievilkti;
- vai esat iepazinušies ar visām satiksmes drošības prasībām.

Ražotājs nenes atbildību, ja velosipēds netiek izmantots pareizi.

Velosipēda montāžas, regulēšanas vai citus darbus, kuri pieprasa tehnisko vai specifisku kvalifikāciju, stingri iesakām veikt specializētos velosipēdu servisa centros/veikalos.

 SVARĪGI! Ja Jūs ievērosiet visas instrukcijā minētās prasības, mēs garantējam, ka velosipēds darbosies uzticami un tas nodrošinās drošu Jūsu pārvietošanos!

Ražotājs patur tiesības bez iepriekšēja brīdinājuma mainīt vai uzlabot velosipēda konstrukciju, krāsu, tehniskos parametrus un apdares detaļas. Šī iemesla dēļ apraksti vai norādītie dati nav saistoši.

3. DROŠĪBAS PRASĪBAS

Braukšana ar velosipēdu sliktos laika apstākļos var būt bīstama. Iestājoties šādiem laika apstākļiem, braucējs pilnībā atbild par iespējamo nelaimes gadījumu laikā savainotajiem cilvēkiem vai sabojātajiem priekšmetiem.

Velosipēda izmantošana var būt ierobežota. **Ja velosipēds tiks izmantots pa koplietošanas ceļiem, uz to attiecas nacionālie noteikumi, kā arī obligāti jāievēro CSN prasības!**

 SVARĪGI! Vienmēr noskaidrojiet, kādas pastāv prasības Jūsu valstī, braucot pa koplietošanas ceļiem – atstarotāji, speciālais apģērbs un ķiveres valkāšana.

Uzmanīgi izlasiet un atcerieties šīs drošības prasības:

- Ja uz riteņa vai riepas nav gaismu atstarojošās joslas, brauciet ar atstarotāju, kas piestiprināts starp riteņu spieķiem. Tas nodrošinās Jūsu redzamību tumšajā diennakts laikā. Lai izvairītos no riteņu izlīdzsvarošanās un ja komplektācijā piegādāti 4 atstarotāji, tos piestipriniet starp riteņu spieķiem diametrāli pretējās riteņa pusēs.
- Velosipēdam ir jābūt nokomplektētam ar baltu atstarotāju vai baltas krāsas lukturi priekšā un ar sarkanu atstarotāju vai sarkanu lukturi aizmugurē. Tas nodrošinās Jūsu drošību uz ceļa tumšajā diennakts laikā.
- Pirms katra brauciena pārbaudiet, vai darbojas velosipēda lukturi. Izdegušo spuldzīti nekavējoties nomainiet.
- Ārējām ģeneratoram ir jābūt piestiprinātam tā, lai tā ritenītis būtu viegli piespiests pie riepas raupjās joslas.
- Pārbaudiet riepu stāvokli pirms katra brauciena. Pieļaujama riepas gaisa spiediens norādīts uz riepas ārējās puses. **Nepārsniedziet to!**
- Drošas ekspluatācijas prasībām neatbilstošas velosipēda detaļas drošības apsvērumu dēļ, kā arī lai nesabojātu citas komplektā esošās detaļas vai mezglus, nekavējoties jānomaina.

- Pareizi noregulējot sēdekļa stutes un stūres iznesuma augstumu, sēžot uz velosipēda, kājai jābūt pilnībā iztaisnotai, zemei pieskaroties tikai ar kāju pirkstiem.
- Pārbaudiet, vai ir pareizi noregulēts sēdekļa stutes un stūres iznesuma augstums. Atcerieties, ka tos nedrīkst izvilkt augstāk par norādīto atzīmi.
- Ja velosipēds ir nokomplektēts ar amortizējošo priekšējo dakšu vai aizmugurējās piekares amortizatoru, pirms katra izbrauciena pārbaudiet to amortizācijas kustību un stiprinājuma skrūves;
- Labi iepazīstieties ar bremžu konstrukciju un to darbības principu.
- **Lai nodrošinātu drošu un kvalitatīvu velosipēda lietošanu, ieteicams visus svarīgāko mezglu un detaļu nomaiņas darbus, kā arī remonta un regulēšanas darbus uzticēt velosipēda remonta meistaram!**

SVARĪGI! Velosipēda vadītājiem (pasažieriem) līdz 18 gadiem, braucot (kurus ved) pa ceļu, ir pienākums valkāt sasprādzētu velosipēdistu ķiveri. Citām, vecākām par 18 gadiem personām, kuras ar velosipēdu brauc pa ceļu, ieteicams valkāt sasprādzētu velosipēdistu ķiveri.

UZMANĪBU! Bērnu velosipēdi (12", 16" un 18") un daži sporta velosipēdi nav paredzēti braukšanai pa ceļa braucamo daļu.

SVARĪGI! 20" velosipēdi nav bērnu velosipēdi un tie netiek komplektēti ar atbalsta riteniņiem. Ja kopā ar šādu velosipēdu tiek piegādāti atbalsta riteniņi, tie ir tikai papildu piederums, bet ne komplektējošā detaļa! Tādā gadījumā lietotājs pats izlemj un ir atbildīgs par to uzstādīšanu uz velosipēda, kurš nav bērnu, un par sekām, kas šī iemesla dēļ var rasties.

Izmantojot papildu velosipēdu piederumus vai aksesuārus, lūdziet pārdevējam speciālu izmantotā piederuma instrukciju.

4. MAKSIMĀLĀ VELOSIPĒDA SLODZE

Lielākā pieļaujamā velosipēda slodze:

Bērnu velosipēds ar 12" un 16" ritenu izmēru (vecums 2–6 gadi) – velosipēdistu un bagāžas maksimālais svars ne lielāks par 30kg;

Pusaudža velosipēds ar 20" ritenu izmēru (vecums 6–8 gadi) – velosipēdistu un bagāžas maksimālais svars nedrīkst pārsniegt 80kg;

Pusaudža velosipēds ar 24" ritenu izmēru (vecums 7–13 gadi) – velosipēdistu un bagāžas maksimālais svars nedrīkst pārsniegt 100kg;

Saliekamais velosipēds ar 20" un 24" ritenu izmēru – velosipēdistu un bagāžas maksimālais svars ne lielāks par 100kg.

Pieaugušo velosipēds ar 26" un 28" ritenu izmēru – velosipēdistu un bagāžas maksimālais svars nedrīkst pārsniegt 120kg;

Kopējais maksimālais pieaugušo velosipēda+velosipēdistu+bagāžas svars nedrīkst pārsniegt 140 kg !

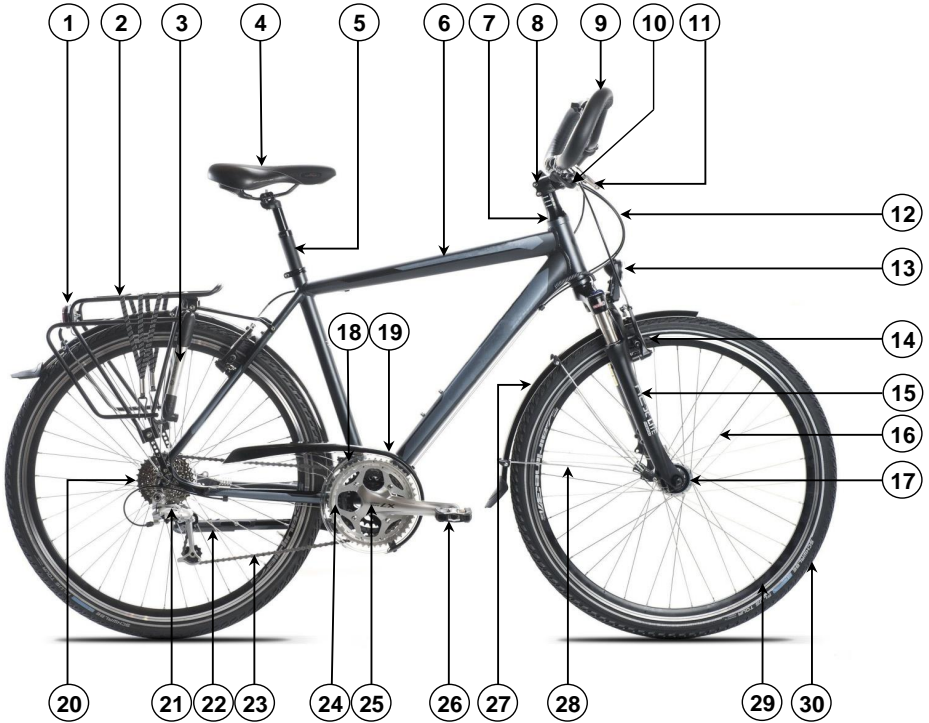
Ja riteņbraucēja un kravas masa pārsniedz pieļaujamo maksimālo velosipēda slodzi, specializētais velosipēdu serviss vai veikals attiecīgo modeli var speciāli sagatavot un pielāgot attiecīgai slodzei!

Uz aizmugurējā bagāžnieka var pārvadāt ne smagāku par 25 kg kravu. Lielākais pieļaujamais svars pārvadāšanai uz bagāžnieka tiek norādīts ar iespaidumu bagāžniekā. Priekšā esošā groza pieļaujamā slodze ir atkarīga no tā konstrukcijas un tiek atzīmēta uz konstrukcijas.

SVARĪGI! velosipēds ir paredzēts braukšanai vienlaicīgi tikai vienai personai. Ražotājs neatbild par sekām, ja ar velosipēdu vienlaicīgi brauc vairāk par vienu personu. Ražotājs arī neatbild, ja transporta līdzeklis ir pārslogots, vai arī pārvadājamā krava nav pietiekami nofiksēta.

5. VELOSIPĒDA KONSTRUKCIJA

1	Aizmugurējais luksturis	16	Spieki
2	Bagāžnieks	17	Priekšējā rumba (ar ģeneratoru)
3	Pumpis	18	Priekšējais pārnēsumu pārslēdzējs
4	Sēdekļis	19	Kēdes aizsardzība
5	Sēdekļa stute	20	Aizmugurējais zobratu bloks (kasete)
6	Rāmis	21	Aizmugurējais pārnēsumu pārslēdzējs
7	Stūres stienis	22	Atbalsta kājiņa
8	Stūres iznesums	23	Kēde
9	Stūre	24	Priekšējais zobratu bloks ar klanjiem
10	Pārnēsumu pārslēgšanas rokturis	25	Monobloka ass (iekšpusē, centrā)
11	Bremžu rokturis	26	Pedāļi
12	Trose (bremžu un ātrumu)	27	Dubļusargs
13	Priekšējais luksturis	28	Dubļusarga balsta stienis
14	Bremzes	29	Aploce
15	Dakša	30	Riepa

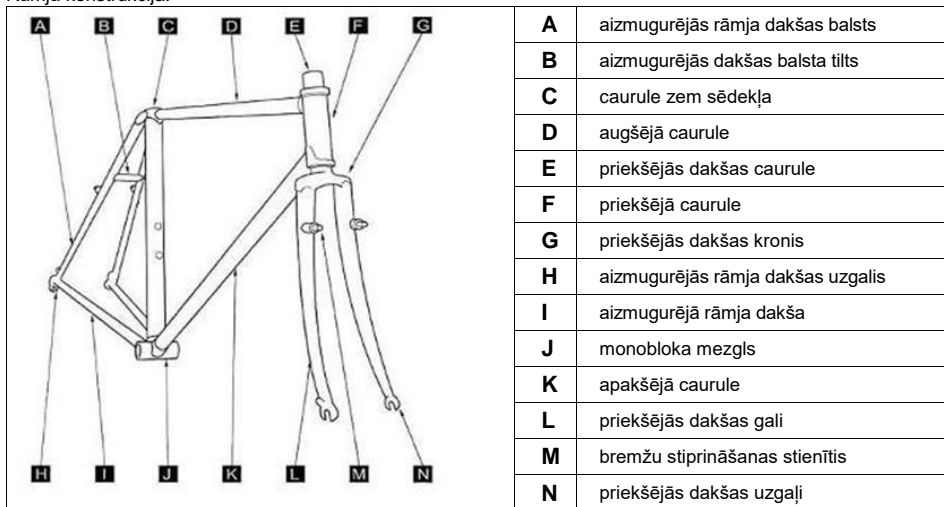
UZMANĪBU! Velosipēds tiek pārdots bez regulēšanai un montāžai paredzētajām atslēgām.

6. RĀMIS UN DAKŠA

Rāmis ir galvenā velosipēda sastāvdaļa. Tā konstrukcija un materiāli, no kuriem tas ir izgatavots, ģeometrija un citi tehniskie parametri ir svarīgi velosipēda tipam, izmantošanas mērķim un ekspluatācijas īpatnībām. Rāmja ražošanā visbiežāk tiek izmantots alumīnijs (populārākie sakausējumi 6061 un 7005), tērauds (Hi-Ten tips) un oglekļa šķiedras. Retāk sastopami rāmji no titāna vai CroMo sakausējumiem un citiem nestandarta materiāliem, piemēram, bambusa vai koka.

Velosipēda dakša, līdzīgi kā rāmis, var būt izgatavota no tādiem pašiem materiāliem.

Rāmja konstrukcija:

Nav svarīgi, kāda tipa ir Jūsu velosipēds – rāmja un dakšas konstrukcijas ir līdzīgas, taču materiāli un to piemērošana attiecīgajām slodzēm vai izmantošanas mērķim atšķiras. Velosipēdu rāmjiem un dakšām ir liela stiprības rezerve, bet tas nenozīmē, ka tos nevar deformēt vai salauzt. Ja tā notika, visbiežāk to var noteikt ar aci. Ja pastāv aizdomas par šādu defektu, Jums obligāti jākonsultējas ar velosipēdu speciālistu.

SVARĪGI! Pirms brauciena rūpīgi pārbaudiet dakšu un rāmi un pārliecinieties, ka nav plaisu vai locījumu.

7. ATSPERES ELEMENTI

Velosipēds var būt aprīkots ar atsperes (amortizatoru) dakšu, aizmugurējās piekares amortizatoru un sēdekļa stutes amortizatoru.

Amortizējošā dakša	Aizmugurējās piekares amortizators	Sēdekļa stute ar amortizatoru
		

Šie atsperu mehānismi darbojas, kā arī svārstības tiek slāpētas, pateicoties atsperu, elastomēru, saspīestā gaisa vai eļļas konstrukcijai. Atsperes var salūzt, elastomēri maina īpašības, gaiss vai eļļa var izplūst.

Ja atsperes elementi sāk īpaši viegli vai grūti kustēties, nekavējoties jāvēršas pie velosipēdu speciālista. Tāpat arī tajā gadījumā, ja vietās, uz kurām iedarbojas liela slodze, pamanījāt plaisas. Dakšas kronis, rāmja un aizmugurējās daļas savienojuma punkti, zemsēdekļa caurules fiksators – tās ir kritiskās vietas.

SVARĪGI! Izmantojot amortizatoru dakšas, kuras aprīkotas ar bloķēšanas funkciju (Lockout), neaizmirstiet to izslēgt, ja braucat pa nelīdzniem ceļa segumiem. Savlaicīgi neizslēgta bloķēšanas funkcija var ietekmēt

8. STŪRE UN SĒDEKLIS

Ir svarīgi noregulēt stūres un sēdekļa pozīciju tā, lai Jūsu ķermeņa svars vienmērīgi sadalītos starp tiem. Tas ļaus Jums ērti braukt un viegli elpot.

Ir svarīgi noteikt stūres un sēdekļa pozīciju atbilstoši Jūsu fiziskajām īpatnībām ne tikai komfortablai un ērtai braukšanai, bet arī lai braukšana būtu precīza un droša. Labākā stūrēšanas pozīcija ir tā, kura nodrošina Jums augstāko komfortu un labu līdzsvaru. Stūres slīpumu var mainīt, atbrīvojot stūres iznesuma skrūvi (1), bet augstumu var mainīt, atbrīvojot stūres fiksācijas skrūvi (2). Ja velosipēds ir aprīkots ar regulējamu stūres iznesumu, tās augstumu un pozīciju arī var regulēt ar skrūves (3) palīdzību.

Standarta tipa stūres iznesums (regulējams)	Ahead tipa stūres iznesums
	

Mainot sēdekļa augstumu, atbrīvojiet skrūvi vai ātrās fiksācijas mehānismu (1) un, izvēloties vēlamu augstumu, to atkārtoti pievelciet. Sēdekļa slīpuma leņķis ir regulējams ar skrūvēm (2).

Sēdekļa stutes fiksators ar skrūvi	Ātrās fiksācijas sēdekļa stutes mehānisms
	
	

SVARĪGI! Neizvelciet stūres iznesumu un sēdekļa stuti augstāk par norādīto atzīmi.

UZMANĪBU! Pēc sēdekļa un stūres regulēšanas pārbaudiet, vai tie ir labi nifiksēti. Tas ir ļoti svarīgi, lai izvairītos no traumām.

9. PEDĀĻI

Pedāļi ir ļoti svarīgi velosipēda elementi!

Tiem ir viegli jāgriežas, tāpēc pedāļu asīm ir jābūt pareizi ieskrūvētām un labi pievilktām. Ja pedāļi viegli negriežas, var būt nolietojušies iekšējie gultņi. Ieteicams tos nomainīt pret jauniem.

SVARĪGI! Nepareizi ieskrūvēti vai nepievilkti pedāļi var sabojāt kļauņu vītņi, kā arī izskrūvēties, tāpēc velosipēdu turpmāk nevarēs ekspluatēt, kā arī velosipēdisti var sev vai citiem cilvēkiem radīt traumas.

ATCERĪETIES! Kreisā un labā puse norādīta, ņemot vērā velosipēda braukšanas virzienu!

UZMANĪBU: lai izvairītos no traumām, ievērojiet zemāk minētās prasības:

- Nemet vērā, ka pedāļiem ir divpusēja vītne. Labais pedālis tiek atzīmēts ar burtu "R", bet kreisais pedālis – ar burtu "L" (skatīt attēlus).
- Ja pedāļi nav marķēti, pedāļa vītņi var noteikt šādi: pedāļa vītņes daļa jāvērs uz augšu, tad var redzēt, ka kreisā pedāļa vītņes vijumi kāpj uz kreiso pusi, bet labā pedāļa vītņes vijumi – uz labo pusi.
- **Labais pedālis jāpieskrūvē atbilstoši pulksteņrādītāja kustības virzienam, bet kreisais – pretēji pulksteņrādītāja kustības virzienam;**
- Vispirms pedāļus ieskrūvējiet ar roku, tikai pēc tam pievelciet ar atslēgu – šādi izvairīsieties no vītņes sabojāšanas;
- Nebraukājiet ar sabojātiem pedāļiem. Nekavējoties tos nomainiet!
- Pastāvīgi pārliedcinieties, vai pedāļi ir labi pievilkti!

Pedāļu marķējums

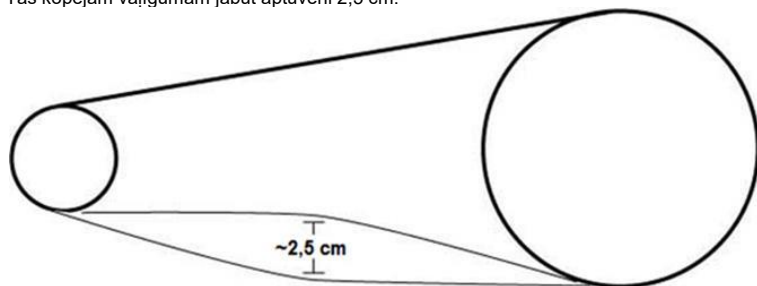

Pedāļu pievilkšana

10. ĶĒDE

Velosipēdiem ar iekšējo pārnesumu (planetārajām) rumbām, ķēdes spriegumu pārbauda ar pirkstu, paceļot ķēdes apakšējo daļu. Tās kopējam vaļīgumam jābūt aptuveni 2,5 cm.

Velosipēdiem ar ārējiem pārnesumiem ķēdes spriegums regulējas pats.

UZMANĪBU! Ķēde nolietojas, tāpēc tā periodiski ir jānomaina. Atbilstoši uzturot velosipēdu, ieteicams ķēdi nomainīt pret jaunu ik pēc 7000–10000 km. Ja ķēde netiks nomainīta, ātrāk nolietosies aizmugurējais zobratu bloks (kasete) vai aizmugurējais zobrats, kā arī priekšējais zobratu bloks!

SVARĪGI! Nepieļaujiet netīrumu uzkrāšanos uz ķēdes! Ķēde regulāri jānotīra un jāeļļo. Ķēdi var tīrīt ar speciāliem tīrīšanas līdzekļiem, petroleju vai šķīdinātāju. Eļļošanai ir paredzēta speciāla eļļa.

Nav ieteicams izmantot visiem pazīstamo WD-40!

Pēc ķēdes notīrīšanas tā jāeļļo un vēl reizi ar drāniņu jānotīra eļļas pārpalikumi.

11. APLOCES, SPIEŽI UN RUMBAS

UZMANĪBU! Pastāvīgi pārbaudiet aploču stāvokli, bet pamanot deformāciju vai plaisas, nekavējoties nomainiet. Savlaicīgi nenovēršot šos bojājumus, Jūs varat smagi savainoties!

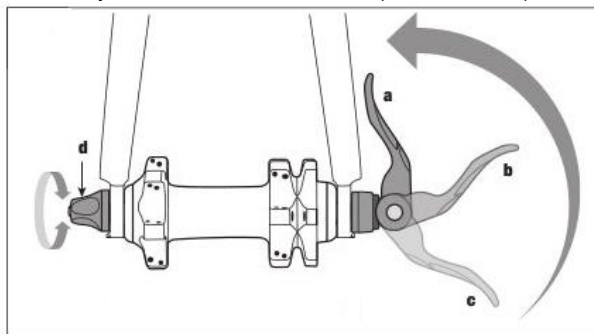
- Regulāri jāpārbauda spieķu spriegojums. Valīgos spieķus vienmērīgi pievelciet.
- Nolūzušie spieķi jānomaina. Jūs riskējat gūt traumas!

SVARĪGI! Tikai velosipēdu meistars var pareizi nocentrēt riteni, iespieķot vai tos nospriegot.

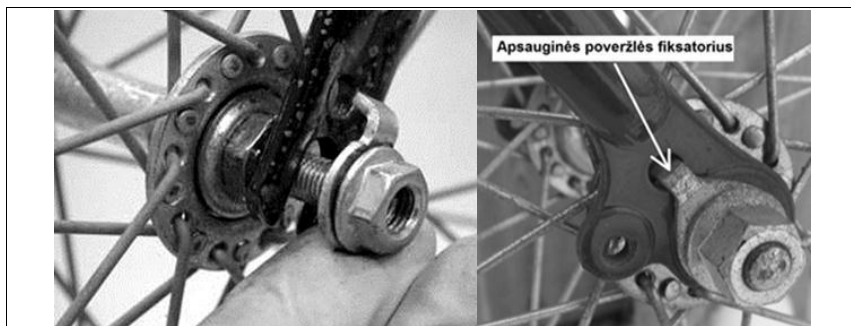
Priekšējā ritena ar ātrās fiksācijas mehānismu uzstādīšana:

1. Atlokiet ātrās fiksācijas mehānisma rokturīti atvēršanas (OPEN) pozīcijā "C" un ievietojiet riteņa rumbas ass galus dakšā tā, lai tie stingri balstītos dakšas galos esošajos iegriezumos;
2. Iestatiet rokturīti vidējā pozīcijā "B" un ar pirkstiem pieskrūvējiet uzgriezni "D", kas atrodas otrā ass pusē;
3. Ar plaukstu piespiediet ātrās fiksācijas mehānisma rokturīti, iestatot to aizvēršanas (CLOSE) pozīcijā "A".
4. Spiežot rokturīti, Jums būtu jājut pretestība. Izmantojamais maksimālais pievilkšanas spēks ir līdz 150Nm.
5. **ATCERĪTIES!** Ātrās fiksācijas mehānisma rokturītis nedrīkst pieskarties velosipēda konstrukcijai!

Priekšējā ritena uzstādīšana ar standarta uzgriežņiem:

1. Ievietojiet riteņa rumbas asi dakšā tā, lai tā stingri balstītos dakšas galos esošajos iegriezumos;
2. Uzstādiat paplāksnes. Vispirms uzstādiat drošības uzgriezni dakšā fiksatoram paredzētajā atverē;
3. Ar pirkstiem pieskrūvējiet uzgriežņus, tad pievelciet ar atslēgu.

UZMANĪBU! Pievelkot uzgriežņus un ātrās fiksācijas mehānismu, kontrolējiet riteņa stāvokli attiecībā pret dakšu. Tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu pareizu velosipēda bremžu darbību.

SVARĪGI! Pastāvīgi sekojiet aploču sānu, ja ir vektora (V-brake) tipa bremzes, nodilumam. To varat redzēt pēc speciālā nodiluma indikatora (iefrēzēta līnija), kas atrodas ārējā aploces sānu daļā, vai arī mērot. Aploces sienīņas biezums nedrīkst būt mazāks par 1 mm. Nodilusi aploce rada apdraudējumu velosipēdistam!

12. RIEPAS

Pareizi piepumpētas riepas atvieglo velosipēda ripošanu un pagarina to kalpošanas laiku.

- Piepumpējiet riepas tikai līdz pieļaujamajam spiedienam, kurš ir norādīts uz riepas sāna.
- Nebraukājiet ar nepilnīgi piepumpētām riepām. Tas saīsina to ekspluatācijas laiku.

Ātras gaisa noplūdes no riepām iemesls var būt nehermētisks ventilis vai bojātas kameras.

Ja ir ātra gaisa noplūde, pārliecinieties, ka ventilis ir hermētisks. Ja tas nebija hermētisks, pievelciet ventili vai nomainiet to. Ja ventilis ir hermētisks:

1. Noņemiet riteni un, izlaižot atlikušo gaisu, demontējiet riepu. Izņemiet kameru. To piepūšot un iegremdējot ūdenī, atklāsiet bojāto vietu.
2. Bojātai kameras vietai, "norīvējot" ar smilšpapīru un attaukojot ar šķīdinātāju, uzlīmējiet ielāpu.
3. Pārbaudiet, vai riepas iekšpusē vai ārpusē nav iestrēgušu asu priekšmetu.
4. Uzstādiet riteni. Pievērsiet uzmanību ventilim, tam jāatrodas vertikāli (90° leņķī attiecībā pret aploci).
5. Nedaudz iepumpējot gaisu, noregulējiet, lai riepas sāns vienmērīgi piegultu aplocei.
6. Piepumpējiet riepu līdz pieļaujamajam spiedienam, kas norādīts uz riepas sāna.

Ja ir lieli kameras bojājumi, tā jānomaina pret jaunu.

UZMANĪBU! Savlaicīgi nomainiet nodilušās riepas, tas nodrošinās Jūsu drošību ceļā.

13. MONOBLOKA ASS UN KLAŅI

Jūsu velosipēds var būt aprīkots ar kompakto monobloku (bloks) vai klaņa asi ar lodīšu gultņu mezglu (saliekams)

SVARĪGI! Monobloks ir viens no svarīgākajiem velosipēda mezgliem. Velosipēda ekspluatācijas laikā monobloku nepieciešams regulāri pārbaudīt, vai nav radusies brīvgaite un vaļģums, ja nepieciešams, tas jāpievelk. **Pārāk vēlu atklājot trūkumus, var tikt sabojāta ne tikai monobloka ass, bet arī monobloka mezgls!**

Ja rodas brīvgaite vai vaļģums, jāvērsas specializētā velosipēdu remontdarbnīcā, lai to pareizi pievilktu vai saremontētu/nomainītu.

Klaņi ar priekšējo zobratu

UZMANĪBU! Klaņa stiprinājuma skrūvei (1) jābūt ļoti pieskrūvētai. Pastāvīgi pārbaudiet, ja nepieciešams, pievelciet.

14. Bremzes

Labas un uzticamas bremzes – Jūsu drošības garants uz ceļa!

Lai nodrošinātu Jūsu velosipēda drošību un efektīvu bremžu darbu, iesakām ievērot šādas prasības:

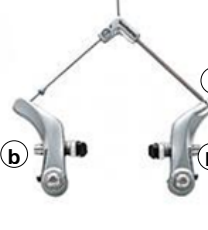
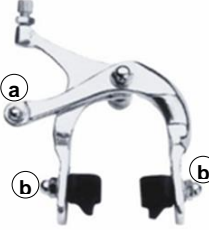

- Pirms katra brauciena pārbaudiet, vai visas bremžu stiprinājumu skrūves pievilktas;
- Pārbaudiet bremžu klučus, tiem jābūt pareizi piestiprinātiem un nenodilušiem. Nodilušie kluči jānomaina;
- Pārbaudiet bremžu troses, nodilušās troses nomainiet. Neizmantojiet salocītas troses;
- Pārliecinieties, ka trose nepieskaras rotējošām velosipēda detaļām.

UZMANĪBU! Labais bremžu rokturis savienots ar aizmugurējām bremzēm, bet kreisais – ar priekšējām bremzēm. Straujai bremzēšanai vienlaicīgi izmantojiet priekšējās un aizmugurējās bremzes. Nebremzējiet tikai ar priekšējām bremzēm.

! **SVARĪGI!** Īpaši jāuzmanās no velosipēda apstādināšanas uz slapja vai slidena ceļa! Bremzēšanas ceļš kļūst garāks, tāpēc tas jāņem vērā, lai droši apstātos.

Uz ceļa saglabājiet lielāku attālumu no citiem transporta līdzekļiem un izvēlieties drošu ātrumu. Tas palīdzēs Jums savlaicīgi apstāties un izvairīties no nelaimes gadījuma.

Velosipēdi ir aprīkoti ar šāda veida bremzēm: vektora (V-brake), hidrauliskās vektora (V-brake), konsoles (cantilever), spīļveida (caliper), rullīšu (roller), disku (mehāniskās vai hidrauliskās) un kājas (coaster).

Vektora (V-brake)	Hidrauliskās vektora (V-brake)	Konsoles (cantilever)	Spīļveida (caliper)
			
Rullīšu (roller)	Diska mehāniskās	Diska hidrauliskās	Kājas (coaster)
			

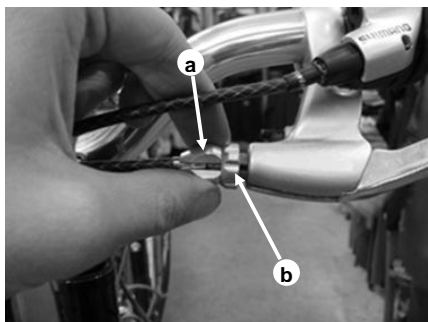
Pirms jebkādas konkrētas bremžu sistēmas regulēšanas ir jānoregulē bremžu kluču pozīcija attiecībā pret aploci (izņemot disku, rullīšu un kājas bremzes). Kluči nedrīkst pieskarties riepai. Attālums starp aploci un bremžu kluči jābūt 1–3 mm, un tam jābūt vienādam abiem klučiem (kreisajam un labajam).

BREMŽU REGULĒŠANA

IESAKĀM! Visus bremžu remonta un regulēšanas darbus veikt velosipēdu remontdarbnīcā. To paveiks profesionāli un nodrošinās Jūsu drošību ceļā.

Vektora, konsoles, spīļveida, disku mehāniskās un rullīšveida bremzes izņēmuma gadījumā var pieregulēt, nospriegojot trosi pie bremžu roktura:

1. Atbrīvojiet kontruzgriezni "B";
2. Pagrieziet regulēšanas uzgriezni "A", kamēr sasniegsiet iestatīto atstarpi. Vismaz 1/3 daļa no regulēšanas uzgriežņa jāpaliek neizskrūvēta bremžu rokturī;
3. Atkārtoti pievelciet kontruzgriezni "B".

UZMANĪBU! Bremžu rokturi nedrīkst pieskarties stūres rokturiem, kad tie ir nospiesti. Pēc bremžu nostrādāšanas jāpaliek atstarpei starp bremžu rokturi un stūri.

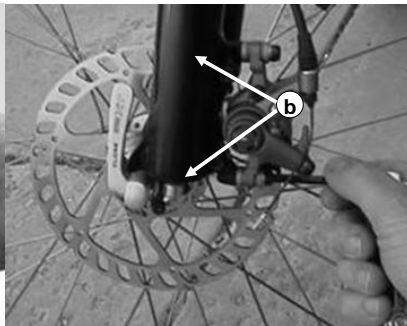
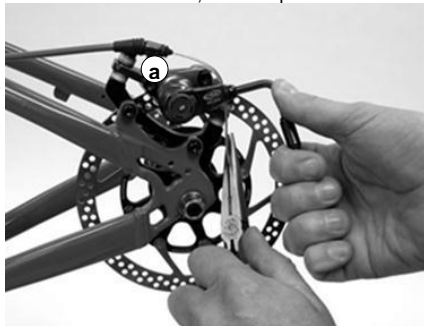
Vektora, konsoles un spļveida bremžu regulēšana:

1. Atskrūvējiet skrūvi "A" un atbrīvojiet trosi;
2. Nospriegojiet trosi, lai attālums starp aploci un bremžu klučiem būtu 1,5–3mm, tad pievelciet skrūvi "A".
3. Bremžu klučus regulējiet, atskrūvējot skrūvi "B". Noregulējot to pozīciju, pievelciet skrūvi.

Ja abu pušu bremzes, spiežot rokturi, nekustas vienādi, katras puses bremžu spriegojumu var pastiprināt vai atbrīvot, pagriežot skrūvi, kas atrodas blakus bremžu kluču regulēšanas skrūvei "B".

Disku mehānisko bremžu regulēšana:

1. Atskrūvējiet skrūvi "A" un atbrīvojiet trosi;
2. Nospriegojiet trosi un atkārtoti pievelciet skrūvi "A". Attālumam starp bremžu klučiem un disku jābūt 0,25–0,75mm. Pagriežot riteni, pārliecinieties, ka starp disku un spilventiņiem nav berzes.
3. Ja atstarpes starp klučiem un diskām nav vienādas, tās var noregulēt, atbrīvojot skrūvi "B". Izlīdzinot bremzēšanas mehānismu, atkārtoti pievelciet skrūvi "B".

Bremžu diskām vienmēr jābūt tīriem. Sekojiet līdzi, lai uz tā nenokļūtu eļļa vai netīrumi. Diska tīrīšanai izmantojiet uz spirta bāzes ražotus tīrīšanas līdzekļus. Neizmantojiet ķīmiskos šķīdinātājus, jo tie var sabojāt bremžu klučus.

UZMANĪBU! Pēc ilgstošas bremzēšanas nepieskarieties diskam ar rokām, jo tas var būt ļoti karsts.

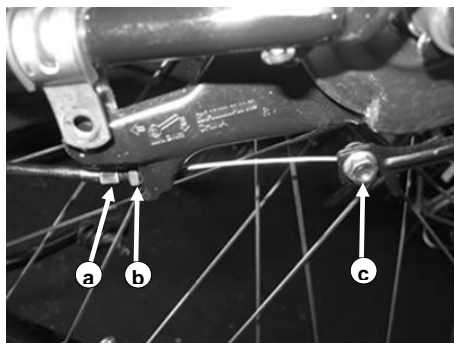
Hidraulisko vektora un hidraulisko disku bremžu regulēšana.

Hidrauliskās bremzes sāk darboties, nospiežot bremžu rokturi. Šajās bremzēs troses vietā ir izmantotas aizsargātas šļūtenes, kuras piepildītas ar hidraulisko šķidrums. Šīs bremzes ir īpaši jutīgas! Lai noregulētu šīs bremzes, Jums uzmanīgi jāizlasa bremžu ražotāja instrukcija vai jāvēršas velosipēdu remontdarbnīcā, kurā ir attiecīgs specifisks aprīkojums un specifiskas iemaņas.

Rulliņu bremžu regulēšana:

1. Atbrīvojiet kontruzgriezni "B";
2. Pagrieziet regulēšanas uzgriezni "A", kamēr sasniegsiet iestatīto atstarpi. Vismaz 1/3 no regulēšanas uzgriežņa vītnes jāpaliek neizskrūvētai;
3. Atkārtoti pievelciet kontruzgriezni "B";
4. Ja tas nav pietiekami pienācīgam bremzēšanas efektam, tad atbrīvojiet skrūvi "C" un nospriegojiet drošeli. Pēc spriegošanas atkārtoti pievelciet skrūvi "C".

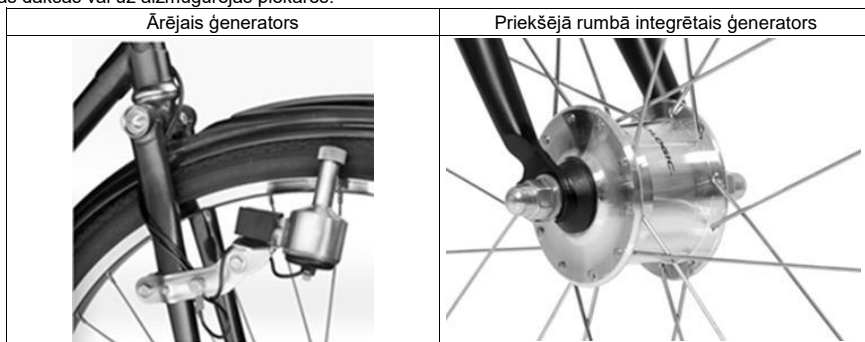
Pēc regulēšanas pārbaudiet, vai ritenis griežas brīvi.

Kājas bremzes ir uzstādītas rumbās, tāpēc to regulēšana nav nepieciešama.
UZMANĪBU! Pārtrūkstot ķēdei, kājas bremze kļūst neefektīva!

15. APGAISMOJUMA APRĪKOJUMS

Jūsu velosipēds var būt nokomplektēts ar apgaismojuma aprīkojumu, kurš sastāv no ģenerators (dinamo), priekšējā un aizmugurējā luktura. Ģenerators var būt ārējais vai integrēts priekšējā rumbā. Ārējais ģenerators tiek uzstādīts uz priekšējās dakšas vai uz aizmugurējās piekares.

UZMANĪBU! Pārliedzinieties, lai dinamo ass būtu vienā līnijā ar riteņa asi.

BRIESMAS! Ģeneratoru drīkst regulēt tikai apstājoties. Nedariet to braukšanas laikā!

JA NEDARBOJAS APGAISMOJUMS:

- Pārbaudiet savienotājevadus un lampiņas. Izdegušās lampiņas nomainiet.
- Pārbaudiet korpusa vadu/savienojumu starp dinamo un rāmi.
- Pārbaudiet, vai pie paneļa ir labi pieskrūvēts aizmugurējais lukturis.

Priekšējam lukturim jābūt noregulētām tā, lai izstarotās gaismas ceļš būtu 10 metrus uz priekšu.

UZMANĪBU! Visiem velosipēdiem no priekšpusē un aizmugurē jābūt aprīkoti ar apgaismes aprīkojumu vai atstarotājiem. Priekšējais lukturis vai atstarotājs – balts, aizmugurējais lukturis vai atstarotājs – sarkans.

Riteņu atstarotājus ražotājs nokomplektē pēc sava ieskata. Iespējams velosipēdu aprīkojums ar gaismu atstarojošu riepas joslu.

SVARĪGI! Apgaismojuma un atstarotāju lietošana, braucot pa koplietošanas ceļiem, var būt regulēta ar atsevišķu valstu nacionālo tiesību aktu prasībām. Tās ir jāievēro!

16. VELOSIPĒDA PĀRNESUMI

Velosipēda pārnēsumus izmanto tam, lai tiktu panākta pastāvīga lieluma spēks, kas iedarbojas uz pedāļiem, un lai tas notiktu kājam kustoties vienā rītmā, neatkarīgi no tā, vai Jūs braucat kalnā vai no kalna, pa slīpu virsmu vai pret vēju.

Velosipēdu pārnesumi var būt iekšēji, proti, integrēti aizmugurējā rumbā, un ārējie, proti, ar ārējiem pārnesumus pārslēdzošiem mehānismiem. Jūsu velosipēda pārnesumus var pārslēgt, pārvietojot ķēdi pa dažāda diametra zobratiem (ārējie pārnesumi) vai pārslēdzot pārnesumu rumbā.

IEKŠĒJIE PĀRNESUMI

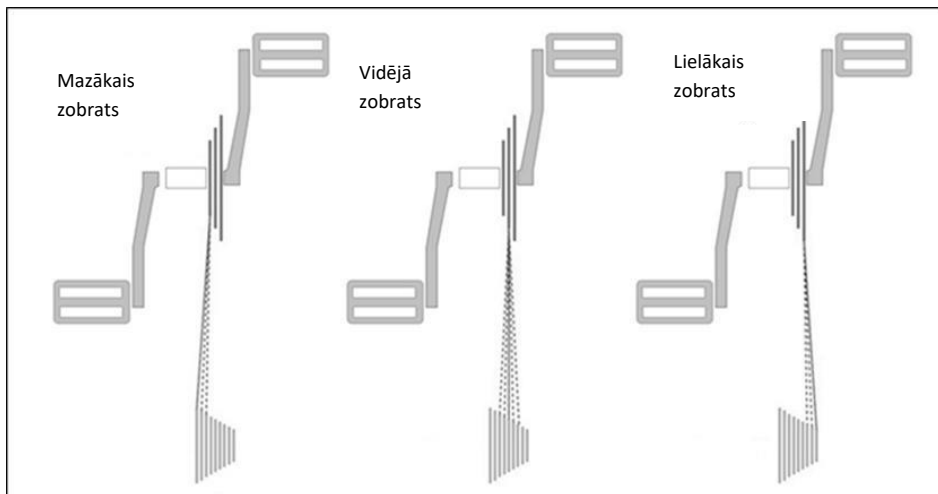
Tas ir sarežģīts mehāniskais mehānisms, kas integrēts aizmugurējā riteņa rumbā, kurš, pagriežot pārnesumu pārslēgšanas rokturi, pārslēdz pārnesumus. Tādā veidā tiek mainīta mīšanas intensitāte, ātrums un spēks. Visbiežāk sastopamas pārnesumu rumbas ar 3, 5, 7, 8, 9, 11 un 14 pārnesumiem. Velosipēdam var būt arī tikai 1 pārnesums aizmugurējā rumbā.

ĀRĒJIE PĀRNESUMI

Velosipēdam ar ārējo pārnesumu pārslēgšanas sistēmu visbiežāk ir priekšējais pārnesumu pārslēdzējs, kas pārvieto ķēdi uz vienu no vairākiem priekšējiem zobratu bloka zobratiem, un aizmugurējais, kurš pārvieto ķēdi uz kādu no aizmugurējā zobratu bloka zobratiem. Priekšējam zobratu blokam var būt arī viens zobrats, tad priekšējais pārnesumu pārslēdzējs nebūs. Aizmugurējam zobratu blokam var būt 6, 7, 8, 9, 10 zobrati.

Pārslēdzot pārnesumus, jāievēro šādas prasības:

- nedrīkst pārslēgt pārnesumus velosipēda apstāšanās vai tā kustības uz aizmuguri laikā;
- pārslēdzot pārnesumus braukšanas laikā, samaziniet pedāļu spiešanas spēku un pārslēdziet vēlamo pārnesumu;
- pārslēdzot pārnesumu, izvairieties no ķēdes laušanas (ķēdes atrašanās šķērsām). Pareiza pārnesumu lietošana attēlota shēmā zemāk;
- iesakām pārnesumu pārslēgšanu veikt specializētās velosipēdu remontdarbnīcās;
- aizmugurējais un priekšējais slēdzis prasa pastāvīgu uzraudzību un apkopi. Neļaujiet, lai uz tiem uzkrātos netīrumi, pastāvīgi tīriet tos;
- Pārnesumu pārslēgšanai tiek izmantoti soļu (gripshift) vai frikcijas (rapidfire) rokturi.

UZMANĪBU!

- Pārnesumu pārslēgšanas rokturis nav izjaucams.
- Aizmugurējai rumbai ar iekšējiem pārnesumiem papildu apkope un uzturēšana nav nepieciešama.

SVARĪGI! Ja Jums nav atbilstošas prasmes, iesakām pārnesumu regulēšanu veikt tikai specializētā velosipēdu remontdarbnīcā!

17. VELOSIPĒDA APKOPE UN UZGLABĀŠANA

Velosipēds kalpos ilgā un uzticami, ja Jūs ievērosiet velosipēda apkopes prasības:

- velosipēds regulāri jāmazgā ar siltu ūdeni un mazgāšanas līdzekļiem, kuri paredzēti netīrām un taukainām virsmām;
- Īpaša uzmanība jāpievērš rumbu, priekšējo un aizmugurējo zobratu bloka, bremžu un ķēdes apkopei;
- pēc mazgāšanas velosipēds ir jānoslauka sauss;
- iesakām izmantot speciālos vaskus, kuri uzsūc mitrumu un pasargā no korozijas. Vaskus izmantojiet, ievērojot ražotāju rekomendācijas. Izvēlieties līdzekļus, konsultējieties ar speciālistiem;
- ķēde jāeļļo ar tai paredzētām eļļām un smērvielām;
- savienojumus un vilcējmehānismus eļļojiet ar eļļu;

- velosipēda mazgāšanai neizmantojiet lielu daudzumu ūdens!

SVARĪGI! Netīriet aploces ar šķīdinātājiem, pārļiecinieties, ka eļļa vai smērviela nenokļūst uz bremžu klučiem, diskkiem vai bremzējošās aploces daļas, jo tā var sabojāt bremzes un tās kļūs nepiemērotas ekspluatācijai.

Jāievēro šādi velosipēda uzglabāšanas noteikumi:

- Iesakām ziemas sezonas laikā ieeļļot velosipēda detaļas un tādā veidā tās iekonservēt.
- Velosipēda riepas uzglabāšanas laikā ir jābūt pilnībā piepūpētas.
- Uzglabājiet velosipēdu telpās ar nemainīgu temperatūru. Lielas temperatūras un mitruma svārstības negatīvi ietekmē dažas metāla detaļas. Ieteicamā uzglabāšanas temperatūra ir no 0 līdz 20 grādiem siltuma.
- Uzglabāšanas telpai jābūt sausai, tajā nedrīkst būt nekādas ķīmiskas vielas.

18. SKRŪVJU PIEVILKŠANAS PRASĪBAS

Skrūvju savienojumi ir spiežamie savienojumi, kuri stipri un uzticami satur mezglus un savienojošās detaļas tikai tādā gadījumā, ja tās tika pievilktas ar attiecīgu pievilkšanas momentu. Lietojot velosipēdu, ar laiku skrūves ar atbrīvoties. Tāpēc tās regulāri jāpārbauda.

Ja atsevišķi ražotāja norādījumi netika sniegti, izmantojiet tabulā norādītos ieteicamos pievilkšanas momentus:

Priekšējā riteņa rumbām	20Nm
Aizmugures riteņa rumbām	25Nm
Monobloka montāžai	30Nm
Bremžu kluču montāžai	5Nm
Ģenerators montāžai	10Nm
Citām skrūvēm (atbilstoši skrūves klasei)	M4 – 2,1Nm
	M5 – 4,2Nm
	M6 – 7,3Nm
	M8 – 17,8Nm
	M10 – 35,4Nm
	M12 – 62,1Nm

19. VELOSIPĒDA TEHNISKĀ APKOPE

JAUNA VELOSIPĒDA ĪPATNĪBAS

Kad ar jauno velosipēdu nobrauksiet pirmos kilometrus, uzgriežņi, skrūves un troses var atbrīvoties. Var būt nepieciešams pārregulēt pārnēsumus vai bremzes, ja troses ir izstaiptājušas. Iesakām vērsties jebkurā specializētā velosipēdu servisa, lai tajā tiktu apskatīts viss velosipēds un, ja nepieciešams, to noregulētu. Piemēram, jāpārļiecinās, ka:

- bremzes ir labi noregulētas;
- sēdekļa un tā stutes pievelkamās skrūves uzticami pievilktas;
- stūres un tās iznesuma pievelkamās skrūves uzticami pievilktas;
- pedāļi un pedāļi kļāņi uzticami pieskrūvēti;
- pārnēsumi precīzi noregulēti.

Tehniskai apskatei jānodrošina velosipēda tehniskā drošība un jāpalīdz izvairīties no iespējamajiem defektiem.

Vienkāršo tehnisko apskati varat veikt paši:

- **Pārbaudiet**, vai pēc eļļošanas nav nokļuvušas eļļas paliekas uz riepiņām vai bremžu klučiem.
- **Pārbaudiet** aizmugurējā pārnēsumu pārslēdzēja vadotnes rullīti. Tam jāgriežas brīvi un klusi. Ja nepieciešams, ieeļļojiet.
- **Pārbaudiet** priekšējā pārslēdzēja šarnīrus. Ja nepieciešams, ieeļļojiet. Ar drāniņu notīriet to spraudni.
- **Pārbaudiet** ķēdi. Ja uz tās ir parādījusies rūsa vai sakrājušies netīrumi, notīriet to un ieeļļojiet ar šķīdru smērēļļu.
- **Pārbaudiet** visus uz stūres esošos rokturus un trošu uzgaļus. Eļļošanai izmantojiet šķīdru eļļu.
- **Pārbaudiet**, vai viegli un bez trokšņa rotē monobloka ass, priekšējā un aizmugurējā rumba, vai neaizķeras pedāļi.
- **Pārbaudiet** priekšējās amortizatoru dakšas kustību. Ja sadzirdat čīkstēšanu, ar tīru drānu notīriet dakšas darba daļu, un tad uz tās uzpildiet dažus pilienus eļļas.

UZMANĪBU!

- Lai nodrošinātu kvalitatīvu rotējošo detaļu darbu, ik pēc 3 mēnešiem vai 150 kilometriem nobrauktā attāluma pārbaudiet tās un, ja nepieciešams, ieeļļojiet.
- Pēc velosipēda mezglu eļļošanas pārbaudiet, vai eļļa nav nokļuvusi uz bremžu klučiem un riepu sāniem.

SVARĪGI! Tāpat kā visas mehāniskās detaļas, velosipēds var nolietoties. Dažādu materiālu un detaļu izmantošana, kā arī nogurums var ietekmēt dažādi. Ja detaļas lietošanas laiks beidzas, tā var sabojāties vai salūzt, tādā veidā radot apdraudējumu velosipēdistā veselībai. Jebkādas plaisas, skrāpējumi vai krāsas izmaiņas lielas slodzes zonās liecina, ka detaļas ekspluatēšanas ilgums beidzās un tā ir jānomaina. Tehnisko velosipēda apskati veiciet velosipēdu remontdarbnīcā. Tikai kvalificēts speciālists varēs pienācīgi veikt šos darbus.

20. INSTRUMENTI UN DETAĻAS CEĻĀ

Brauciena laikā iesakām ņemt līdzi šādas rezerves detaļas un instrumentus:

- pumpi;
- rezerves kameru;
- kameras vulkanizācijas līdzekļus;
- tīrīšanai tīru drānu;
- instrumentus, kas paredzēti svarīgu skrūvju atskrūvēšanai.

21. KRAVAS TRANSPORTĒŠANA

Transportējot kravu, mainās braukšanas apstākļi, tāpēc jāievēro dažas prasības:

- Labi piestipriniet kravu un pievērsiet uzmanību pieļaujamai bagāžnieka slodzei.
- Kravu varat piestiprināt gan aizmugurē, gan priekšpusē. Svarīgi, lai Jūsu vadāmais velosipēds uz ceļa saglabātos stabils un viegli vadāms.
- Izmantojot piekabi, ņemiet vērā tās pieļaujamo nestspēju.
- Izmantojiet tikai oriģinālos piekabes stiprinājumu kronšteinus. Piestipriniet to tikai norādītajā vietā.

22. BĒRNU SĒDEKLĪTIS

Bērnus var pārvadāt tikai šim mērķim paredzētajā sēdekļlīti, kurš tiek piestiprināts pie velosipēda bagāžnieka vai velosipēda rāmja. Par piemērota Jūsu velosipēdam bērnu sēdekļlīša izvēli vērsieties pie veikala konsultanta, kā arī rūpīgi izlasiet tā lietošanas instrukciju.

UZMANĪBU:

- Ne visi velosipēdi ir pielāgoti bērnu sēdekļlīša stiprināšanai.
- Sēdekļlīša montāžas instrukciju un rekomendācijas sniedz bērnu sēdekļlīša ražotājs. Tās noteikti ir jāievēro.
- Nepārsniedziet pieļaujamo bērnu sēdekļlīša un velosipēda slodzi.
- Izmantojot bērnu sēdekļlīti, obligāti jānosedz atsperes zem sēdekļa (lai turoties netiktu iespiesti pirksti).

23. PIEDERUMI UN REZERVES DAĻAS

Atkarībā no modeļa, velosipēds var būt aprīkots ar dažādiem aksesuāriem:

- Bagāžnieks, paneļi, grozs, drošs bērnu sēdekļlītis, ķēdes aizsardzība, atslēga, zvaniņš, daudzfunkciju dators, ūdens pudeles turētājs, ūdens pudele, rokas pumpis, apgaismojuma sistēma, dažādas krāsas atstarotāji u. c.
- Lai velosipēdam uzstādītu dažādus aksesuārus, konsultējieties ar speciālistiem. Tie ieteiks tos piederumus, kuri ir piemēroti Jūsu velosipēdam.
- Ražotājs neatbild par bojājumiem, kuri radušies nepareizas piederumu uzstādīšanas vai lietošanas dēļ.

SVARĪGI!

- Izvēloties sēdekļa formu, ražotājs paļaujas uz savu pieredzi un sēdekļa ražotāju rekomendācijām, un izvēlas ērtāko modeli, kurš patiešām apmierinās vairumu pircēju.
- Braucot ar velosipēdu lielākus attālumus vai ilgāk par 1–1,5 stundām dienā, ieteicams valkāt velosipēdistu cimds.
- Izmantojiet speciālās drēbes, kuras paredzētas velosipēdistiem. Tās samazina aerodinamisko pretestību un palielina drošību un komfortu. Speciālās bikses samazinās Jūsu ķermeņa daļu un sēdekļa berzi, kā arī aizsargās ādu no berzes.
- Braucot lielus attālumus, ņemiet līdzi pilnu pudeli ūdens. Speciālists Jums ieteiks, kāda ūdens pudele ir piemērota Jūsu velosipēdam un kādu turētāju izvēlēties.

UZMANĪBU! Ja rodas nepieciešamība nomainīt nolietoto detaļu vai tai sabojājoties, iesakām izmantot tikai oriģinālās detaļas. Iegādāties detaļas un veikt apkopes darbus ieteicams specializētās velosipēdu tirdzniecības vietās vai remontdarbnīcās.